

دوشنبه 7 اسفند 1396 - 9 جمادی الثاني 1439 - 26 فوریه 2018

درگذشت علامه "علی اکبر دهخدا" نویسنده لغت‌نامه بزرگ دهخدا (1334 ش)

درگذشت علامه "علی اکبر دهخدا" نویسنده لغت‌نامه بزرگ دهخدا (1334 ش)

علی اکبر دهخدا در 5 اسفند 1258 ش در تهران دیده به جهان گشود. وی علوم ابتدایی و سطوح عالی را در ایران سپری کرد. سپس برای تکمیل علوم جدید به اروپا سفر نمود و مدت پنج سال به تحقیق و تفحص پرداخت. بازگشت دهخدا به ایران مصادف با نخستین طلوع افکار آزادی‌خواهان و شروع مبارزات جنبش مشروطیت در ایران بود. دهخدا که با استبداد و مظالم آن زمان شدیداً مخالف بود، به صف مبارزان پیوست و به نگارش مقالات تند و طنزآمیز پرداخت.

او که از همکاران روزنامه صوراسرافیل بود، پس از توقیف و تعطیلی روزنامه به اروپا تبعید شد. دهخدا پس از استقرار مشروطیت به ایران بازگشت و در روزنامه‌های مختلف نویسندگی کرد. او در ایام جنگ جهانی اول و مهاجرت آزادی‌خواهان، در یکی از ایلات بختیاری منزوی گردید و در آنجا مقدمات تدوین لغت‌نامه بزرگ خود را پی‌ریزی نمود.

این اثر مهم علمی و ادبی دهخدا، آن‌چنان گسترده، دقیق و غنی است که می‌توان آن را یکی از شاهکارهای بزرگ زبان فارسی در قرن اخیر دانست. کارهای ادبی و انتقادی دهخدا از نظر سبک و سلیقه کم‌رنگ‌تر است و نوآوری او در طنزنویسی، مکتبی نوین در زبان و ادبیات فارسی به وجود آورد.

در زمینه شعر نیز، دهخدا آثاری برجسته دارد که با بیانی ساده و دلنشین سروده شده است. دهخدا همچنین با گردآوری کتاب امثال و حکم که مجموعه‌ای از بیست و چهار هزار ضرب‌المثل فارسی است، نخستین فرهنگ‌نامه عرفی و عامیانه را در زبان فارسی تدوین کرد. وی سرانجام در هفتم اسفند 1334 ش در 76 سالگی در تهران درگذشت و در قبرستان ابن بابویه در ری مدفون شد.

رحلت فقیه وارسته و عالم فاضل آیت‌الله میرزا هاشم آملی (1371 ش)

حضرت آیت‌الله میرزا هاشم آملی، فقیه و عالم بزرگ معاصر، در حدود سال 1283 ش برابر با 1322 ق، در روستایی نزدیک لاریجان از توابع آمل در مازندران به دنیا آمد. ایشان پس از پشت سرگذاشتن تحصیلات مقدماتی، راهی تهران شد و در مدرسه سپهسالار این شهر اقامت گزید. او در آن مدرسه مورد توجه شهید آیت‌الله سید حسن مدرس قرار گرفت و از استادانی همچون میرزا طاهر تنکابنی، میرزا ابوالحسن شعرانی و محمدعلی شاه آبادی بهره برد. میرزا هاشم آملی سپس در قم در محضر درس حضرات آیات شیخ عبدالکریم حائری یزدی و سید محمدحجت کوه‌کمره‌ای حاضر شد و پس از چندی به درجه رفیع اجتهاد نائل آمد. این فقیه سترگ از آن پس برای بهره‌مندی از محفل پر رونق نجف، عازم آن دیار گردید. ایشان در نجف، در درس حضرات آیات سید ابوالحسن اصفهانی، میرزای نایینی و آقا ضیاءالدین عراقی حاضر شد و به مقام والایی در علم دست یافت. میرزا هاشم آملی از آن پس حلقه درس خود را در نجف و قم تشکیل داد و فضایی بسیاری در محضر معظم‌له پرورش یافته و به درجات بالای علمی دست یافتند که حضرات آیات: میرزا جواد تبریزی، ناصر مکارم شیرازی، عبدالله جوادی آملی، حسن حسن‌زاده آملی، سید جعفر کریمی، سید مصطفی و سیدعلی محقق داماد، محمد محمدی گیلانی و اسماعیل صالحی مازندرانی و ده‌ها عالم فاضل از آن جمله‌اند. آیت‌الله میرزا هاشم آملی، به عنوان یکی از شیوخ فقها و مراجع تقلید قم به شمار می‌رفت و در جریان انقلاب اسلامی ایران، از آغاز اولین نهضت روحانیان و مردم در قضیه انجمن‌های ایالتی و ولایتی گرفته تا قیام 15 خرداد 1342 و بعد از آن، تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی ایران، آن بزرگوار به عنوان یکی از مراجع تقلید در کنار رهبر انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی(ره) قرار داشت و علاوه بر شرکت در جلسات علما، در مواقع ضروری دیدگاه‌های خود را با صدور اعلامیه به آگاهی همگان می‌رساند. این فقیه جلیل تمام عمر را با کمال زهد، تقوا و صدق و صفا و در نهایت عزت نفس گذراند و به هیچ یک از تجمعات دنیوی، اعتنایی نداشت. از جمله آثار چاپی ایشان، کتاب الطهارة، الصلاة و الصوم می‌باشند. این عالم ربانی سرانجام در هفتم اسفند 1371 ش برابر با چهارم رمضان 1413 ق در 88 سالگی به لقاءالله پیوست و در مسجد بالاسر حرم حضرت معصومه به خاک سپرده شد.

برگزاری اولین دوره انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا (1377 ش)

در هفتم اسفند 1377، یکی از بزرگ‌ترین آرمان‌های دیرین ملت مسلمان ایران تحقق یافت و با برگزاری انتخاباتی پرشور، نهاد و پایگاه مردمی شوراهای اسلامی شهر و روستا، در عرصه حکومتی، جلوه عملی پیدا کرد.

تشکیل بیش از 33 هزار شورای شهری و روستایی در سراسر ایران اسلامی، گامی در جهت ورود و همکاری علنی تمام مردم در عرصه تصمیم‌گیری‌ها؛ کشوری بود که به لحاظ کثرت جمعیت منتخبان انتخاباتی و نیز خاستگاه اجتماعی و فرهنگی شوراها، این عرصه را از دیگر عرصه‌ها متمایز و برجسته ساخته است. تمرکززدایی، منطقه‌گرایی، توزیع قدرت، کاهش تصدی دولت در امور مملکتی، نهادینه کردن مشارکت مردم در عرصه تصمیم‌گیری‌ها، تقویت نهادهای مدنی، استفاده هرچه بیشتر از استعدادها و قابلیت‌ها؛ های توده مردم و بالاخره اجرای کامل اصل هفتم قانون اساسی، مبنی بر تشکیل شوراهای شهر و روستا و... برای تصمیم‌گیری در امور کشور، از جمله اهداف و مطالبات مردمی بود که با تشکیل شوراهای اسلامی شهر و روستا، بنیانی محکم یافت. درگذشت "ابن فرح ایشیلی" شاعر و محدث قرن هفتم هجری (699 ق)

شهاب الدین ابوالعباس احمد بن فرح بن احمد لّخمی ایشیلی در سال 625 ق در ایشیلیه در اندلس قدیم واقع در اسپانیای امروز به دنیا آمد. وی به هنگام حمله‌ی ارتش اسپانیا به این شهر، در سال 646 ق به اسارت سربازان اسپانیایی افتاد، اما پس از مدتی گریخت و به کشور مصر رفت. ابن فرح در مصر از محضر درس علمای مشهور قاهره کسب فیض کرد و بعد از مدتی عازم دمشق شد و در آنجا تحصیلات خود را ادامه داد. ابن فرح ایشیلی سپس در دمشق به عنوان عالمی آگاه در علم حدیث به تدریس پرداخت و شاگردان بسیاری از دانش او بهره‌مند شدند. از این محدث برجسته، منظومه‌های معروفی در شرح احادیث به جای مانده است که از لحاظ اصول شعری نیز قابل توجه می‌باشد. نبرد تاریخی "موهاک" بین نیروهای عثمانی و مجارستان (1525م)

دولت عثمانی در زمان سلطان سلیم، دهمین خلیفه عثمانی به بالاترین حد شکوفایی و عظمت رسیده بود و در عین گستردگی فتوحات، همچنان در اروپا به پیش می‌رفت. در سال 1521م ارتش عثمانی بر بلغراد تسلط یافت و ولایت "ونیز" هم اطاعت و تبعیت خود از دولت عثمانی را اعلام نمود. با این همه اگرچه هدف عثمانی رسیدن به هنگری (مجارستان فعلی) بود اما تحریکات پادشاه فرانسه، خلیفه عثمانی را به این امر مصمم نمود. هدف فرانسه از این تحریکات، تضعیف امپراتوری روم بود. در نهایت، حمله ارتش عثمانی با یک‌صد هزار جنگجو آغاز گردید و در نبردی که در 26 فوریه 1525م در منطقه ماهوک به وقوع پیوست، پادشاه مجارستان و بسیاری از بزرگان این منطقه و نیز حدود بیست هزار نفر از سپاه مجارستان کشته شدند. هم‌چنین منطقه بوداپست و تمامی مجارستان در اختیار عثمانی قرار گرفت. تسلط عثمانی بر مجارستان 140 سال ادامه داشت.